

LUPETA

Apare în fiecare zi de înserare.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.

— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE ... ..
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația
BUDAPESTA, VII., István-ut 17
inserțiuni după învoială.
Scrisori neîncercate se returnează.

Deputații naționaliști și obstrucția croată.

Jurnalele românești de aici și chiar și unele din România s'au ocupat de chestiunea împăcării românilor cu guvernul și în legătură cu această împăcare, s'au ocupat și de ținuta clubului naționalist din dietă.

Pentru lămurirea opiniei publice și pentru clarificarea poziției deputaților noștri credem, că nu e de prisos a se atinge chestiunea și în coloanele acestui ziar și a se preciza punctul de vedere al partidului nostru național, ca nu cumva opinia noastră publică să fie fals informată și să aprecieze greșit situația.

Svonurile despre un eventual compromis între guvern și deputații naționaliști nu corespund adevărului. Fapt este însă că președintele consiliului de miniștri într'o convorbire avută în culoarele Camerei cu mai mulți deputați naționaliști s'a informat dela dânsii, asupra chestiunii: cum s'ar putea crea o situație mai normală parlamentară între partidele din majoritate și opoziția naționalistă. Nu a fost vorba de o apropiere de guvern sau de o pactare cu el, ci de stabilirea unei situații mai sănătoase, care să semene cu relațiile ce există în toate țările civilizate între majoritate și opoziție. Despre această convorbire s'a făcut amintire în „Az ujsag“ și astfel s'a pus în circulație știrile despre apropierea deputaților naționaliști de guvern.

Suntem în poziție de a declara, că nici dl Wekerle, nici deputații cari din întâmplare au fost de față la acea convorbire incidentală nu au luat nici-un angajament asupra lor, așa în cât despre un compromis sau înțelegere nici vorbă nu poate fi, în consecință alte motive au determinat ținuta deputaților noștri în chestia transacțiunii. Este fără îndoială, că în situația de acum o alăturare a deputaților naționaliști la obstrucția croată ar fi cauzat guvernului greutăți considerabile, și nu începe discuție, că prin ajutorul naționaliștilor Croații ar fi ajuns într'o situație de tot favorabilă, pentru că discuția în chestie de regulament nu o putea suprima și față de deputații naționaliști, cari posed toți limba maghiară. Apoi e clar și

aceea, că ținuta guvernului actual față de naționalități și persecuțiunile ce zilnic le îndurăm,—erau și sunt accommodate de a provoca cea mai cerbicoasă luptă în contra acestui sistem nefast.

Intre astfel de împrejurări ținuta clubului naționalist apare enigmatică și trebuie să cunoască omul bine situația politică, ca să-și explice această ținută.

Înainte de toate să ne dăm samă, că o obstrucție croată-naționalistă la nici un caz nu ar fi putut cauza căderea guvernului. Abstrăgând dela împrejurarea că maghiarii în nici un caz nu ar fi admis posibilitatea aceasta, este totodată și cunoscut în cercurile politice, că guvernul actual nu va fi abandonat de sus până când nu v'a rezolva toate problemele, pe cari i le-a impus Coroana. Intre acestea probleme cea mai importantă este problema sufragiului universal, a cărui deslegare cauzează multă bătaie de cap guvernului și este secret public, că majoritatea coaliață bucuros s'ar scăpa de această sarcină.

Orice acțiune și luptă obstrucționistă din partea naționalităților ar fi fost binevenită guvernului, pentru-că de o parte s'ar fi amânat chestiunea votului universal; iar de altă parte i-ar fi dat guvernului în mână o armă puternică în contra noastră cu ajutorul căreia î-și putea mai ușor valida punctul de vedere șovinistic la facearea reformei electorale. Ar fi fost o greșală tactică neiertată, dacă guvernul ar fi ajuns în poziția de a ne prezenta la Viena ca pe un element turbulent, care împedecă rezolvirea afacerilor de extremă importanță pentru prestigiul monarhiei. Când știut este, că din partea Coroanei pentru aceea a fost sulevată chestiunea sufragiului universal, ca cu ajutorul lui să înfrângă curentul kossuthist, care este o primejdie permanentă pentru existența monarhiei, atunci ar fi fost o mare greșală ca deputații noștri prin obstrucție să împedecă votarea transacțiunii și să ne prezentăm, ca un element neapt și și incapabil de a pricepe marile interese ale monarhiei. Din celea espuse e clar, că partidul naționalist nu a avut nici un motiv serios, — ca să purcedă altfel. A te angaja la o acțiune numai pentru a face neplăceri guvernului și fără de a

avea altă ținută, credem, că nu era demn de un partid serios, care trebuie să ție cont și de interesele reale ale țării. Este altă chestiune, că oare guvernul de fapt cu scop de a rezolva chestia naționalităților, sau numai cu scop de a sonda ținuta partidului naționalist s'a pus la taifas cu ai noștri.

La întrebarea aceasta cu greu putem răspunde.

Un lucru e cert, că chestiunea naționalităților pe baza indicată de prim-ministrul Wekerle în ultima sa vorbire ținută în casa magnaților nu să poate rezolvi, pe baza aceasta politicianii noștri nici în discuție nu pot intra.

Toți acei, cari vreau serios, să rezolve această problemă, vor trebui să înțeleagă că chestiunea națională nu e rezultatul agitațiunii unor indivizi, cari râvnează cinste și posturi grase, *ci este cauza tuturor* cetățenilor nemaghiari și fără de a ținea cont de condițiile de existență materială, culturală și națională a milioanele de nemaghiari, nu poate fi vorba de o rezolvire trainică și mulțămitoare. Deputații naționaliști înțeleg atât că ori-ce încercare, care nu se va mișca în cadrele postulatelor îndreptate spre realizarea acestor condiții de viață națională, nu se poate sfârși decât cu cel mai rușinos eșec.

Sapientii sat.

Puf. A. V.

Vacanțele Camerei. *Rebus bene gestis*—Camera deputaților după ședința de azi își începe vacanța de Crăciun, prorogându-și ședințele până la 10 Ianuarie n.

Guvernul poate fi mândru și mulțumit de activitatea și zelul desfășurat de majoritate. Ceea ce nici-un guvern liberal, sprijinit de o majoritate dinastică, n'a a fost în stare să facă, a făcut-o guvernul coalicionist sprijinit de o majoritate kossuthistă: transacțiune, ridicarea cotei... / E începutul numai. La primăvară o să urmeze urcarea contingentului recruților, și votarea tuturor cererilor Vienei.

Au ajuns bizantinii la cârmă.

X) se vede

Cu o desavuare a statistice oficiale începe deputatul Kelemen Samu un articol prim în „Pesti Hirlap“ și arătând, că realitatea dă de gol toate străduințele statistice de a scoate la iveală o superioritate a elementului maghiar — termină apelul cu un raport liric pentru că: „acolo, unde sunt gravamine să se asaneze cinstit, chiar dacă ar trebui să jertfim ceva din interesele noastre. Nu numai lozincile ci și sufletul și faptele noastre să fie pătrunse de cuvântul dragostei; pentru că acei, cari aruncă sămânța urei, pregătesc numai secerișul altuia“.

Din parlamentul austriac. În ședința de Sâmbătă 21 Decembrie n., a parlamentului austriac a interpelat deputatul Klofac în chestia scumpirii articolelor de trai și în chestia măsurilor luate de guvern cu privire la lipsa cărbunilor.

Ministrul-președinte Beck a răspuns pe arg, accentuând, că pentru acestea trebuie un timp oare-care spre a putea fi studiată chestia temeinic.

Declară, că în unele chestii a luat dispoziții, așa de pildă în ce privește scăderea dării zahărului. Scumpirea cărnii și a locuințelor încă a studiat-o și în timpul cel mai scurt, guvernul va face cunoscut camerei, dispozițiile ce a luat.

Răspunsul s'a luat la cunoștință. Camera a primit apoi cu mare majoritate provizoriul de 6 luni al budgetului, iar budgetul pe anul 1908 l-a înaintat comisiei respective.

Camera a mai primit noul proiect referitor la darea zahărului, precum și ale câteva proiecte mai neînsemnate.

În ce privește termenul ședinții viitoare, președintele a făcut cunoscut camerei, că timpul îl va aduce la cunoștința deputaților în scris.

Ministrul Beck a mai răspuns și interpelelației deputatului Malik, în chestia Dalmației. A spus, că Dalmația nu se poate rupe de imperiu fără bună învoirea Reichsrathului. Ședința se ridică.

ROMÂNIA.

Înțelegerea între guvern și opoziție.

Înțelegerea între guvern și opoziție cu privire la izlaurile comunale s'a făcut pe deplin. Textele respective au fost redactate și se bazează pe următoarele formule:

În fiecare comună, cu cel puțin 25 de capi de familie, se va constitui câte unul sau mai multe izlazuri.

Aceste izlazuri se vor constitui prin cumpărare de bună-voie între comună și proprietarii respectivi din cuprinsul ei, sau proprietarii vecini.

Statul garantează datoria comunei.

Locul destinat izlaurilor comunale nu va fi mai departe de trei kilometri de vatra satului.

Întinderea izlaurilor se va fixa în proporțiune cu numărul vitelor mari, calculându-se patru vite de hectar, fără ca suprafața totală a izlaurilor să poată întrece o optime din suprafața cultivată a moșiei.

Pentru constituirea fiecărui izlaz, ofertele se vor lua dela proprietarii moșiilor pe cari au fost împroprietăriți la 1864 locuitorii din acel sat. Prin moșiile pe cari au fost împroprietăriți locuitorii dela 1864, se înțelege toate trupurile cari formau acele moșii la 1864.

Izlaurile comunale se vor constitui numai pe moșiile mai mari de 300 hectare. În localitățile unde nu sunt asemenea întinderi, izlaurul se va constitui pe moșii mai mici de 300 de hectare, însă mai mari de 150.

Proprietarii vor arăta până la 1 Martie 1908 întinderea, situațiunea și prețul de vânzare al pământului.

Ministerul de interne nu va aproba decât acele oferte de vânzări de izlazuri în cari prețul de cumpărătoare va fi fixat în limita tabelelor de prețuri regionale.

Pentru alcătuirea acestor tabele de prețuri se vor lua în considerațiune prețurile cu-

rente ale moșiilor din localitate, majorate cu 10 la sută.

Tabelele de prețuri regionale vor fi publicate cel mai târziu până la 1 Februarie 1908.

Până la achitarea prețului prevăzut în actul de vânzare, comuna va intra în folosința izlaurului, plătind anual pentru izlaz suma reprezentând dobânda de 6 la sută asupra prețului convenit.

Prin vânzările către comună, pentru constituirea izlaurilor comunale sarcinile ipotecare, sau privilegiile asupra terenurilor vândute afară de creanța Creditului rural sunt purgare și dreptul creditorului ipotecar trece asupra prețului de vânzare.

Când proprietățile din cari se vând terenuri pentru constituire de izlazuri sunt ipotecate la Creditul rural, Statul va lua asupra lui datoria proprietății până la concurența prețului descărcat față de Credit.

În localitățile unde, în raza de 3 kilometri, sunt proprietăți ale Statului și ale așezămintelor de binefacere, izlaurile se vor așeza de preferință pe aceste proprietăți. Terenurile acestea vor fi plătite de Stat în rentă perpetuă de 5 la sută și netransmisibile.

Prin derogăție la dreptul comun, minorii și incapabilii vor putea vinde locurile pentru izlazuri, prin bună înțelegere și fără alte formalități.

Când moșia este arendată, vânzarea de terenuri, pentru constituire de izlazuri comunale, se face tot de proprietar. În acest caz, arendașul nu are drept decât la o scădere proporțională din prețul arândeii.

În caz de insuficiență izlaurului comun, se va da preferință la o vacă și doi boi de fiecare locuitor.

Partea din izlaz ce se cuvine unui locuitor, în raport cu numărul vitelor de cari dispune, se poate întrebuința de dânsul și pentru cultivarea plantelor de nutreț; în nici un caz însă pentru altă cultură.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

„Tuez-la.“

A venit acasă cu capul în flăcări. «Iancule, ia măsuri. Nemernica de nevastă-ta te înșeală pe toate cărările».

Vorbele îi sunt în urechi mereu, mereu, dureros, înțepător ca tăișul unui cuțit.

Îl înșeală. Nu'i vine să creadă. O, de iar fi spus'o un altul, l'ar fi zdrobit ca pe o viperă. Dar era prietenul lui cel mai bun, mai bun ca un frate, acela care i-a spus fără milă și fără înconjur vorbele astea. A vrut să protesteze, să se revolte, să'i răspundă cu vorbe aspre, dar privirea prietenului l'a făcut să tacă și să plece ochii în jos.

S'a despărțit de el fără să-i mai întinză mâna și a pornit împleticindu-se ca un om beat, spre casă.

Cu cât s'e apropia, îl năpădea o furie din ce în ce mai aprinsă. Om pașnic de felul lui, trebuie să fi fost nemărginit de mare durerea simțită ca să-l aducă într-o astfel de stare.

S'o vadă, acum îndată, să-i strige în față toată nemernicia și apoi cu o lovitură, cu una singură să o culce la pământ. «Omoa-

r'o» par'că'i striga mereu cineva în urmă. «Omoar'o».

Da, da, nici nu se poate altfel. Să știe că femeia care i-a pingărit numele, care și-a bătut joc de sufletul, de dragostea lui nețarmurită, trăiește, va trăi înainte, va râde, va glumi, va petrece. Și el, răna din sufletul lui, toată durerea și disperarea din inima lui să o poarte înainte, o viață întreagă, toată viața?

Nu, nu, nu se poate. «Omoar'o» îi strigă iar glasul acela care'l urmărește ca și umbra lui.

Iși a pus capul în mâini și cu încetul a început să i se potolească furia. Iși amintește. Ce mult a iubit el pe femeia asta. Toate gândurile lui erau la ea întotdeauna. Ce va zice ea, de voi face așa, cum ar vrea ca să facem cutare lucru, și atunci când nu erau lucruri cari o priveau pe ea, în gând par'că tot la părerea ei se gîndea. De pleca la slujbă, tot cu gândul la ea era. Venea acasă și i-se umpea sufletul de soare și lumină când o găsea robotind prin casă.

Și era femeie bună. Nici odată nu'i cerea lucruri peste puterile lui, era întotdeauna devotată cum nu se mai poate.

Și femeia asta, așa cum o cunoștea el,

deuna bună și blândă, sfătuitoare, cuminte femeia asta să-l înșele. Nu'i vine să creadă.

Odată, a fost bolnav greu, pe moarte. Nopti întregi nici nu s'a culcat în așternut. Ii schimba toată noaptea compresele și cu câtă răbdare îndura capriciile lui de om bolnav.

Nici odată n'a cârtit.

Și femeia asta să-l fi înșelat?

Când nu o găsea acasă uneori și o aștepta ceasuri până ce ea se înapoia, nu i-a venit niciodată gândul, dar niciodată că drumurile ei ar fi vinovate. Nu-i dăduse niciodată prilej s'o bănuiască.

Și când o vedea intrând pe ușă, liniștită și zimbătoare, părând veselă că-l vede, puțea femeia asta să fi venit dela răcat?

Și acum să creadă ce-i spusese prietenul? Și dacă ar crede ce să facă? S'o lase să plece în drumul ei și să nu-i facă nimic.

Dar casa lui va rămîne pustie. Nici un zîmbet drăgălaș nu-l va întâmpina cînd va veni ostenit, nici o inimă iubitoare nu-i va mîngîia fruntea înfierbântată cînd va suferi. Rece, pustie și tăcută va fi căsuța lui plină de viață și de mulțumire până acum.

Și apoi, dacă va fi greșit, va fi păcătuit

Delegațiunea ungară la Viena.

Ședința a doua.

— Corespondență particulară. —

Viena, 21 Decembrie.

În corespondența mea anterioară v'am comunicat, că astăzi se vor continua ședințele delegațiunilor atât de partea austriacă cât și de partea ungară.

Iată decursul acestor ședințe:

Sedința delegației ungare.

Delegații maghiari s'au întrunit azi de dimineață la ora 9 a. m. sub președinția lui Barabás Béla.

Raportorul Hoitsy Pál dă citire proiectului de indemnizare în contra căruia vorbesc cei doi delegați croați Bogdan Medakovici în croăște și George Tomașici în ungurește.

Proiec'tul este primit cu unanimitate din partea delegațiilor unguri.

Președintele cere apoi delegaților autorizația, ca să prezinte acest proiect comisiei de șapte în ședința ce va avea loc seara, la care vor lua parte și delegații austriaci.

La Impăratul.

Delegații maghiari îmbrăcați în costumele lor naționale au fost primiți la ora 11 din de zi de M. Sa în audiență.

Poliția a luat măsuri ca să nu să întâmple nici o dezordine în public pe întreg parcursul pe unde au trecut delegații, mai ales că să zvonise că publicul vienez li va face o manifestație ostilă. Nu li-s'a întâmplat însă nimica și ei au ajuns teferi la Burg.

Aci președintele delegației Bela Barabás a dat citire înaintea M. Sale expresiei de omagiu a delegației și i-a comunicat deciziunea ei de a vota proiectul de cheltuieli comune și de indemnizare.

Monarchul a răspuns prin următoarele cuvinte:

din neștiință, să o sdrobească sau să o întoarne iar pe calea cea bună? Să o svîrle în viltoarea asta din care nimeni nu se mai ridică, să o arunce pe drumuri ca să trebat atunci să păcătuiască de nevoie? Acum, cu vorbă bună, cu pază, cu mijloace pe cari i-le va inspira situația, poate că va aduce iar liniștea în sufletul ei. Poate că nu e atât pe cât spunea prietenul.

Vre-o copilărie poate care au părut altora o vină, atâta tot.

S'o întrebe, așa cu binele, cu blândețe ca o mamă căreia 'i destăinuiește totul: Așa va face.

Când a auzit ușa i-a svâcnit inima puternic. Un moment furia, dorința bestială de a face rău, l'a cuprins iar, dar a căutat să se stăpânească.

Ea a intrat veselă, drăguță și liniștită și s'a apropiat zîmbind să-l sărute.

A ridicat ochii spre ea, i-a apucat mâinile amândouă și a început: «Eleno... te rog... să 'mi spui...». Dar a întâlnit privirea ei senină, care părea că întreabă cu nevino-văție: ce să'ți spun?

A tăcut, a plecat capul în jos și două lacrimi fierbinți au picat pe mâinile ei albe.

(V. Lit.)

Lia Hirsu.

„Asigurarea loialității și bucuria ce mi-o arătați față de îndreptarea sănătății mele îmi umple inima de satisfacție. Primiți pentru aceasta mulțumirile mele.

Observ cu o deosebită mulțumire, că relațiile externe ale monarhiei dela ultima întrunire a delegațiilor și până astăzi au rămas satisfăcătoare. Dezvoltarea situației monarhiei noastre față de celelalte state încă este mulțumitoare. Tendința tuturor este îndreptată asupra garantării păcii generale. Ne vom sili și noi să asigurăm dezvoltarea și înaintarea în liniște a popoarelor monarhiei. Ministrul meu de rezboi a ținut seamă de îmbunătățirile ce le recer necesitățile curente ale armatei și ale marinei. În anul viitor Bosnia și Herțegovina î-și vor acoperi cheltuielile din încasările lor proprii. Cheltuielile administrative vor fi și ele acoperite din venitele cari sporesc încontinuu în urma dezvoltării agriculturii.

Fiind convins, că la cenzurarea proiectelor acestora veți dovedi patriotismul d-v. obicinuit și vă veți arăta gata de jertfă, vă salut din inimă și urmăresc cu cea mai mare bunăvoință activitatea D-voastră.

După citirea acestui răspuns suveranul a ținut cercle, cu membrii delegației.

Ședința delegației austriace.

Atac împotriva Prusiei.

Seara la orele șapte s'au întrunit delegații austriaci pentru desbaterea bugetului provizoriu.

Polonii au folosit ocazia pentru a ridica din nou un energic protest împotriva politicii prusiace. Președintele clubului polon în cuvinte energice a atacat în mod violent opresiunea ce să execută de politica prusiacă asupra polonilor din acest regat.

Baronul Aehrenthal, cum a făcut și Beck în chestia suleată de Sillinger împotriva Ungariei a declinat dela sine ori-ce amestec în afacerile interne ale statelor vecine, cu ceea-ce, bine înțeles, polonii s'au declarat nemulțumiți.

Delegații slavi Kramar și Klofac s'au alăturat și ei pe partea Polonilor.

În jurul acestei chestiuni s'a încins o vie discuție între delegații Hoffman și dr. Kramar.

Bugetul a fost în urmă votat și primit. Au votat contra, slavii dela sud, Românii, Italianii, Slovaci și radicalii cehi.

Ședința a treia de încheiere.

De oare-ce desbaterile delegației austriace din cauza sulevării chestiei polone a durat mai multă vreme, ședința de încheiere nu s'a putut ține decât după orele 8 seara.

În acest timp s'a constituit comisia de șapte însărcinată cu studiarea deciziunii delegațiilor austriace.

Aceasta deciziune a fost găsită în conformitate cu aceea a delegației maghiare și ambele aceste hotărâri au fost supuse înaltei sancțiuni a M. Sale Monarchului.

În urma acestora delegația ungară a și plecat la Budapesta, pentru a fi de față la ședința de Duminecă, când să va vota urcarea cvotei.

O nouă întrunire a delegațiilor va avea loc pela mijlocul lunei Ianuarie. Cu aceasta ocazie să vor face excursiuni la Fiume pentru inspectarea flotei.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

BULETIN PARLAMENTAR

Incă o ședință Duminecă.

Ziua disidenților!

Cvota votată!

Ședința dela 22 Decembrie.

Înregistrăm încă o ședință Dumineca, ceea-ce înseamnă prilej bine venit Pestanilor să țicsească galeriile camerei. Deputații încă sau prezentat în număr mare, doar e votarea cvotei.

Dintre naționaliști: Lucaciu și Vlad.

Ședința se deschide după orele 10 de vicepreședintele Návav.

După-ce se verifică procesul verbal al ședinței trecute și dupăce se cetesc adresele sosite camerei, se trece la votarea nominală în general a cvotei.

Resultatul e 174 voturi pentru și 30 contra.

Cele mai multe voturi date contra cvotei sunt din partea disidenților.

După o mică pauză se citește a 3-a oară proiectul referitor la prelungirea articolu-lui XXXI din 1891 ce se referă la iudicatura conzulară.

Înainte de a trece la discuția în special a cvotei, deputatul FARKASHÁZY ZS. (disident) înaintează o propunere, în înțelesul căreia cere să se amâne discuția în special a cvotei, până atunci, până își va isprăvi agendele.

Ministrul președinte WEKERLE îi răspunde. Între altele declară, că ridicarea și votarea cvotei o impun interesele economice ale țării. Noi trebuie să votăm, căci numai în felul acesta putem crea Ungariei o situație liniștită. Spune, că guvernul austriac nu se alătură la proceduri, urmate, și dovedite, în timpul din urmă, a parlamentului austriac, căci, după cum Beck s'a exprimat, el vrea o pace durabilă. (Aplause).

LENGYEL Z. (disident), sprijinăște propunerea lui Farkasházy. Atacă aspru guvernul, care e silit să ridice cvota în urma ținutei guvernului austriac.

GAÁL G. polimizează cu Lengyel, declarând la sfârșit, că nu primește proiectul de hotărâre înaintat de disidenți.

BOZÓKY A. (disident) vorbește în contra cvotei și se alătură propunerii.

SZAPPANOS (disident), bătrânul deputat al Kecskemét-ului vorbește scurt.

Vorbirea nu a fost la obiect, căci bătrânul cu plete cărunte, a dat numai povețe, să nu se certe patrioții ei între ei. La sfârșit însă, a amintit de programul Kossuthist pentru care a luptat o viață întreagă și a declarat că nu ține de folositoare ridicarea cvotei pentru țară.

NAGY GY. (disident). Vorbește, dar nu se poate desluși nimic din ce spune. Zgomot continu. Președintele sună. Lengyel zbiară întruna. Nagy cere să vorbiască devinând dela obiect. Nu i-se dă voe. Strigăte! Se aud fel de fel de epitețe și de înjurături cari se obișnuiesc numai în parlamentul de clasă unguresc.

WEKERLE vorbește mai mult pentru curcirea dubiilor, cari se observă pe ici, pe colo. La urmă amintește și loialitatea....

LENGYEL (disident) spune, că și loialitatea are loc unde are. Lui de exemplu i-s'a strigat: obraznic, vorbe de măgar etc. Așa stând lucrul rog pe domni deputați să se poarte cum se cade și atunci și disidenții vor fi loiali.

SZENTIVÁNYI critică felul de luptă al disidenților, cari dau apa pe moara croaților, făcând obstrucție la olaltă și împedcând mersul lucrărilor guvernului.

NAGY E. vorbește în chestie personală.

LENGYEL Z. în chestie personală. Declară, că acuza ce li-se aduce că ar fi pactat cu croații, e fără temei.

Se încheie discuția. Se votează la propu-

nera lui Farkasházy, care nu e primită. Urmează discuția pe articole a cvotei.

La § 1 vorbește BOZÓKY (disident). WEKERLE vorbește scurt.

MEZÖFFY (socialist-naționalist) vorbește în contra §-lui 1 și totdeodată înaintează și o modificare.

Paragraful 1 se primește nemodificat.

La § 2 vorbește LENGYEL (disident) în contra, iar POPOVICI secretar de stat, pentru.....

LENGYEL îi răspunde. Votare. Se primește.

§ 3. BOZÓKY (disident) dă o modificare.

HOITSY raportorul comisiei încă înaintază o modificare.

UGRON G. e în contra modificării înaintate de Bozóky.

Urmează votarea. Se primește modificarea lui Hoitsy, a lui Bozóky cade. Paragrafii 4, 5 și 6 se primesc repede fără modificări.

Președintele face cunoscut camerii, că în ședința viitoare se va ceti proiectul a 3-a oară.

Urmează proiectul ministrului de comerț referitor la căile de comunicație în exportul extern. Vorbește raportorul. Votarea. În general se primește. Urmează discuția în special.

Titlul se primește, paragrafii tot așa. Doar mamelucii nu și-or da în petec tocmai la proiectul lui Kossuth F., de aceea votează tot și repede.

Cetirea a 3-a se amână pe mâne.

PREȘEDINTELE propune închiderea ședinței, având în vedere că azi e Duminică. Camera primește cu mare însufletire.

Se stabilește ordinea de zi a ședinței de Luni.

Ședința dela 23 Dec. n.

Camera a luat vacanță!

Proxima ședință în 10 Ianuarie 1908!

Ședința de azi se deschide la orele 11 și un sfert de Návay. Numărul deputaților e mare. Toți sunt veseli, dar mai cu seamă miniștrii. Toate s'au sfârșit bine, proiectele sau votat strună, duelul s'a sfârșit pe placul lui Wekerle.

Mai întâi se cetește și verifică procesul verbal al ședinței de ieri.

Se cetește a 3-a oară cvota și proiectul referitor la relațiile de comunicație și comerț extern.

Se primesc cu unanimitate.

WEKERLE spune, că în ședința din 10 Ianuarie se va alege comisia ce va studia chestia băncii.

Președintele propune, ca ședința viitoare să fie în 10 Ianuarie 1908. Se primește.

Totdeodată cere autorizație dela cameră să exprime Majestății Sale omagiile camerei, din incidentul anului nou.

Deputaților le dorește sărbători fericite.

Se verifică protocolul ședinței de azi.

Ședința se ridică în ovațiile ce le fac deputații vicepreședintelui Návay.

Cronica externă.

Situația în Belgia.

Se svonește că regele Leopold a declarat, că în cazul acela când se va șterge contractul statului Congo și el va schimba testamentul și anume partea aceea în care dăruiește statul Congo Belgiei.

Partidul liberal crede, că regele voește să înspăimânte numai parlamentul. Partidul liberal a declarat, că prin aceasta regele sapă credința ce o avea poporul în dinastie. Din cauzele acestea criza ministerială e inevitabilă.

Neînțelegerile din Persia.

Din Teheran se face cunoscut, că șahul își dă toate silințele să împace parlamentul cu stările conservatoare.

Parlamentul încă își dă silința să aplaneze conflictul în un fel pașnic.

În provincia Tebris și Rest locuitorii nu vreau să recunoască pe Muhamed Ali de șah. Se pare însă, că și Persia se străduiește să urmeze o cale mai liniștită.

ȘTIRILE ZILEI.

Luni, 23 Decembrie n.

— Primirea împăratului la Viena.

Decând împăratul Austriei, Francisc Iosif se îmbolnăvise, tot timpul îl petrecuse în castelul din Schönbrunn. Din cauza boalei de care Majestatea Sa suferia, nu eșise câteva săptămâni în liber.

Eri, Duminecă, augustul Domn, veni pentru primadată la Viena, de când este reconvalescent. A venit la Viena să primească delegațiile, cari s'au întrunit se delibereze asupra chestiilor comune.

Primirea a fost de tot impozantă, căci eșiseră întru întâmpinarea monarhului sute de mii de Vienezi, iar orașul îmbrăcase o haină de sărbătoare ca și când ar fi o zi de încoronare. Insuși valorosul primar al Vienei, dl dr. Lueger, bolnăvicios cum este, a venit să asiste la grandioasa manifestație de iubire și alipire a cetățenilor și să primească pe monarch. Mariahilferstrasse, în tot parcursul monarhului a fost formal asediată de mulțime.

Împăratul a fost extraordinar mișcat de manifestațiunea aceasta spontană a credincioșilor săi supuși.

— **Moartea contelui Frideric Schönborn.** Duminecă a răposat în Viena contele Frideric Schönborn, președinte al judecătoriei administrative austriace.

— **Iubileul de 60 ani de domnie al împăratului Francisc Iosif.** Cu ocaziunea serbarei jubileului de 60 ani de domnie al Majestății Sale împăratului Austriei, se vor bate monete de aur și argint comemorative. Ziarul „Wiener Zeitung“ este informat, că noile piese de argint de câte o coroană comemorative se vor pune cu ziua de mâne în circulație.

— **Sănătatea Regelui Carol.** Despre starea sănătății Majestății Sale Regelui Carol al României s'au răspândit din nou știri neliniștitoare.

Faimele acestea însă au fost, după cum se anunță din București, exagerate. — Adevărat este numai că încordarea cea mare a regelui cu muncă spirituală a avut o influență stricăcioasă asupra sănătății Sale.

Profesorul Noorden din Viena a constatat că boala de stomac de care suferea augustul Domn înainte vreme, s'a pronunțat din nou, așa că profesorul s'a văzut nevoit să prescrie augustului pacient regimul de care s'a folosit și altă dată când suferea de stomac. Profesorul a declarat că pe lângă un regim corespunzător și liniște îndelungată, Majestatea Sa din nou își va putea redobândi sănătatea. Din cauza asta nu este nici-un motiv pentru serioase îngrijorări.

— **Reuniunea învățătorilor din archidieceza greco-cat. de Alba-Iulia și Fă-**

găraș. „Reuniunea învăț. din arch. de Alba-Iulia și Făgăraș“ a împlinit 10 ani de existență, neuitând nici-un moment scopul pentru care a luat ființă: progresul membrilor săi, promovarea cauzei școlare și prin aceste luminarea poporului.

Adunarea generală din ăst an și-a ținut o în 28—29 Oct.

De prezent are, conform voluminosului raport al zelosului secretar, 719 membri și anume:

1. Membri fondatori, 78; 2. Membri onorari, 10; 3. Membri ordinari, 561; 4. Membri ajutători, 59.

Binefăcătorii „Reuniunii“ sunt băncile: *Albina* din Sibiu, *Economul* din Cluj și *Patria* din Blaj, cari deosebit că sunt membrii fondatori, țin să jertfească din prisosurile lor, pe altarul ce slujim.

Averea „Reuniunii“ face: 11 mii 850 c. 88 fileri, o sumă destul de frumoasă, strânsă dela bieții dascăli și pușinii lor sprijinitori.

„Reuniunea“ își are și organul său de publicitate: „Foaia școlastică“, care în decurs de 3 ani a contribuit la propagarea culturii și a literaturii noastre didactice.

Bibliotecă au 20 despărțăminte = 2.376 tom. și 427 broșuri.

— Măria Sa deputatul Vințului de sus

Ni-se scrie: Ca onoratul public cetitor a „Gaz. Trans.“ să aibă cunoștință despre tonul cum s'au îndatinat domnii deputați maghiari să-și țină dările de samă înaintea alegătorilor, vin a vă relata următoarele:

În 8 Dec. și-a ținut darea de samă deputatul cercului Vințului de sus Miksa Imre. Indată ce a urcat tribuna a început a înjur în termeni cocicești pe deputații și alegătorii români, pentru că nu s'a prezentat nici barem unul. Veninul și-l vărsa d-l deputat asupra deputaților naționaliști sub pretext, că aceștia agită poporul și de aceea nu s'au prezentat nici un român nici chi-

cei de sub poruncă — juzii comunali deși alegătorii Vințului de sus nici nu văzută barem pe vre-un deputat de românecum să fi fost influințați de aceștia. A-

cum și-a uitat Măria Sa că alegătorii români nici când nu au mers la urna votare din dragoste față de Domnia Sa, din dragul bancnotelor de câte 20 cor.

De tonul, în care și-a ținut darea de samă Măria Sa Miksa, s'au scârbit și ungerii. Văzând deputatul că nu îl aplaudă nimeni, că se ridică și un murmur de neplăcere tre ungerii prezenți, a încetat cu înjurături scuzându-se că nu e dispus și că nu e pregătit să țină vorbire. (deși scopul acela l'a avut).

În urmă urcă tribuna preotul reformat Vințul de sus și zise scurt: „Ați auzit spus Măria Sa dl deputat, dacă v'a plăcut bine, dacă nu să suferim cu toții, și a-

mergeți fiecare la ale voastre“. Asta a darea de samă a dlui deputat al cercului Vințului de sus. — Un alegător. („G. T.“)

— **Cădere cu sfârșit letal.** Săptămână trecută ambasadorul turcesc la Londra Uzurov, lunecând pe parchet, a căzut, așa de nenorocos, încât peste câteva Duminecă a murit.

— **Catastrofa dela Palermo.** Asa catastrofei din Palermo, întâmplată săptămâna trecută, se anunță următoarele:

În urma teribilei exploziuni două oameni. Până acum au fost scoși de

ruină 43 de morți și 99 de răniți. Partea cea mai mare a jertfelor au fost emigranți întorși în patrie. Ei debarcaseră în Palermo, ca după o poposire de câteva ore să-și continue călătoria în patria lor.

— **Duelul Wekerle—Polónyi.** Se știe că ministrul președinte Wekerle a avut săptămâna trecută un schimb de vorbe în Cameră cu Polónyi, care s'a declarat ofensator la adresa prim-ministrului. Pentru aceasta Wekerle și-a designat martori, pentru a cere lămuriri dela Polónyi.

Secundanții întrunindu-se Sâmbătă d. a., au constatat că cuvintele lui Polónyi au fost ofensatoare pentru ministru-președinte, învoindu-se ca între ambii să aibă loc un duel cu sabia.

Duminecă s'a întâmplat și asta în sala de scrimă Rakosi.

Condițiunile de duel au fost destul de aspre, de oare-ce secundanții au fost hotărât duel fără bandaj.

Secretarul de stat Bolgar Ferencz a comandat. Când duelanții au stat gata față în față cu sebiile în mână, Bolgar dă semn pentru începerea luptei.

Adversarii se loviră de două-ori vehement fără să primească unul cea mai mică rănire.

După ciocnirea a doua Polónyi lăsând sabia în jos se apropie de Wekerle, căruia întinzându-i mâna, i-a zis:

— Regret cele întâmplate, iartă-mă.

Wekerle se uită la secundantul său Bolgar fără să zică un cuvânt. Secretarul întrebă atunci pe Polónyi, dacă dorește să se sisteze duelul.

— Doresc, răspuse Polónyi.

Secundanți se retraseră pentru a se înțelege.

Ei au hotărât sistarea duelului; în urma căreia Polónyi întinse din nou mâna adversarului, zicând:

— N'am voit să te vatăm.

— Nici eu, răspuse Wekerle dând mâna cu Polónyi.

După codul duelului, duelul astfel s'a terminat. Rămâne întrebarea: cine a câștigat mai mult din acest duel; Wekerle ori Polónyi?

Noi credem, că Polónyi, de oare-ce om serios, care se respectă, n'ar fi stat de vorbă cu acest om.

— **Omor la bursa din New-York.** Din New-York se anunță că la bursa de acolo s'a întâmplat un omor. Perceptorul de dare Geiger a împușcat pe James Oliphant, un banchier cunoscut, trăgându-și apoi și sie-și un glonte în cap. Atentatorul era mai înainte medic, dar fiind că-i'a mers rău cu meseria, s'a făcut perceptor. Omorul acesta l'a sevârșit din cauza că își perduse la bursă întreagă averea, cu care operase cu nenoroc banchierul Oliphant.

— **Moartea „regelui modei“.** Șeful prăvăliei pentru confecționarea costumurilor femești, celebrul Pacquin, numit și rege al modei, nu se mai află printre cei vii. El era acea autoritate, după al cărei gust se conforma moda femeiască. În privința modei el era un suveran, căruia i-se supunea toată lumea damelor, cari, mai ales cele din societatea înaltă, au tot dreptul să regrete moartea „regelui“, modei din Paris.

— **Mormântul lui Árpád.** Pe la începutul lunei curente un ziar maghiar a adus

știrea, că o învățătoare unguroaică din Fehéregyháza, comună în comitatul Somogy, cu ocaziunea unor săpături întreprinse la hotarul comunei, a găsit un mormânt, despre care credea, că e al lui Árpád. Imediat alarmă autoritățile, iar vice-comitele comitatului încredință pe trei profesori de gimnaz cu examinarea mormântului.

S'a constatat numai atâta, că mormântul e de pe vremea Arpazilor, dar nu că este al lui Árpád.

— **Exhumarea unui milionar.** Din București se anunță, că cadavrul cunoscutului milionar român Ștefan Urlețeanu, încetat numai zilele trecute din viață, va fi exhumat, de oare-ce se presupune, că ar fi fost otrăvit de soția sa.

— **Cutremur de pământ.** Conform unei știri telegrafice sosite din Brancalione la Bruzzano s'a simțit în mai multe locuri un cutremur de pământ.

— **Italia pentru România.** Simpatiile Italiei pentru sora sa România s'au afirmat în totdeauna, dar mai ales în momente când asupra micului regat dela Dunăre se delănțuia furia dușmanilor lui, Italia se grăbia cu ori-ce ocazie să ia în apărare interesele Românilor.

Un caz recent de înfrățire româno-italiană este și primirea faimosului președinte al societății de propagandă grecească „Elenismos“, grecoteiul Cazasis, din partea presei italiene.

De curând acest grecoteu a trecut Adriatica în Italia, pentru a aduna bani dela conșingonii săi pentru sprijinul acestei societăți.

Presa italiană, destoperindu-l l'a luat la goană. În frunte cu marele ziar din Neapole „Nazione“ întreagă presa a isbucnit în strigăte de alarmă la adresa grecoteiului, susținând, că adevărata amică a Italiei trebuie să fie România, a cărei mare vrășmașe este Grecia.

— **Dr. dr. Aurel Vlad,** deputat dietal și avocat, anunță tuturor că numai la 14 Ianuarie v. își va deschide cancelaria avocațială din Budapesta (IV, Király Pál nr. 20.)

— **Advocat sătul de viață.** Eri pe când se afla la baie, avocatul Kovács József s'a sinucis din cauza că suferea de o boală incurabilă de stomac, care îl făcuse incapabil de muncă.

— **Regele Oskar al Suediei,** mort cu o săptămână înainte, a fost Duminecă înmormântat cu toată pompa, fiind de față corpul diplomatic, reprezentanții diferiților domnitori, dignitarii de stat și reprezentanții tuturor corporațiilor suedeze.

— **x Viitor de aur românimea are** dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român F. A. Degan din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. Tea aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă efină, Fructe sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțișuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câți au comandat au fost îndestulți!!!

Posta redacției.

I. I. (Clopodia). Adresa redacției cerute e: „Rottenbiller utca 30“. Nu cunoaștem alt ziar de felul acesta în Budapesta.

Posta Administrației.

D-lui Dr. I. Hotăran în Ș. Până la finea anului mai datorăți cu 2 cor.

D-lui Patrichie Rămneanțu în C. Cu poșta de azi- am primit suma de 80 cor., cu care sunteți achitați până la finea anului.

ROMANUL „LUPTEI“.

SEMNULE CELOR PATRU

de CONAN DOYLE. (21)

— Urmare —

Am urcat din nou în camera tănuită. Holmes lumină cu felinarul asupra scândurilor.

«Te rog, uită-te bine la urmele aceste. Nu observi nimic extraordinar?»

— Sunt urme de picior de copil sau de femeie mică.

— Abstrăgând dela măsură, — nu observi nimic alt ceva?

— Mi se par cam ca toate urmele de picior.

— Nici decum! Ian privește încoaci. Aici se vede urma piciorului drept. Uite, imprim și eu piciorul meu gol lângă ea. Care e deosebirea principală?

— Degetele, la piciorul d-tale, sunt strânse, la piciorul celalt sunt despărțite.

— Foarte corect. Inseamnă-ți-o, e de importanță mare. Te rog acum și miroasă pragul ușei ce duce spre acoperiș».

Am urmat învătării. Pragul miroșia a creosot.

«Eșind, a pus piciorul pe prag. Dacă d-ta poți simți mirosul acesta, pentru Toby nu va fi nici o greutate să poată descoperi unde s'a dus autorul acestor urme. Te rog, desleagă-l acum pe Toby».

Am eșit în curte. În vremea aceasta Holmes eșise pe acoperiș; îl vedeam cum se târaie cu mare băgare de seamă. Un moment dispăru în dosul unui coș, apoi se zări din nou, pentru a dispărea iarăși. Am încunjurat casa și l-am zărit șezând pe streșină.

«D-ta ești Watson? — îmi strigă el.

— Eu!

— Aici e locul! Ce e colo jos?

— Un butoi de apă.

— Capacul e pe bute?

— Da.

— Nu zărești nici o scară?

— Nu.

— Naiba să-l ducă pe mișelul acela. Ce urcuș primejdios! Cred însă, că mă voi putea coborî și eu pe unde a urcat el. Țevile streșinei par tari de tot. Pe lucru!

Auzii cum răpăi streșina și văzui felinarul coborând tot mai la vale. Holmes ajunsese în curând pe bute și de acolo pe pământ.

«N'a fost greu să urmez pașii! — îmi zise el, în vreme ce se încălția. — Din vreme în vreme frânsese câte o cărămidă și în graba coborâșului a pierdut un obiect, care îmi confirmă întru toate diagnoza făcută, — cum ați zice voi doctorii!»

Imi arată o punguliță de mătase, împodobită cu mărgelile de sticlă. În punguliță se găsiră vre-o 6 ghimpi de culoare negrie, asemenea celuiia care îl omorise pe Bartolomeu Scholto.

«Sunt lucruri diabolice, — zise Holmes, — griji să nu te rănești. Mă bucur că le-am găsit, căci probabil sunt cele din urmă ce le avea. Dta și eu, n'avem să ne temem să facem cunoștință mai de aproape cu acești ghimpi. — Ce zici, Watson, ai face un marș de 6 mijuri?»

— Cum nu.

— Nu vei suferi din cauza piciorului?

— Nu cred.

— Aici ești, vechiul meu prieten — zise apoi zărind cânele, — bunul meu Toby! Miroasă batista aceasta!»

(Va urma).

Economie.

Situația agricolă.

Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității un raport asupra situației agricole din țară.

Din acest raport alcătuit pe temeiul comunicărilor corespondenților economici ai Asociației însemnăm următoarele:

Arad. Ploile din săptămâna trecută au fost favorabile dezvoltării semănăturilor, cu toate acestea grăunțele aruncate în pământ n'au răsărit pretutindeni.

Becicherecul-mare. După timpul călduros și ploios a urmat deodată ger sec.

Debrețin. De câte-va zile încoace a înghețat și avem ger sec.

Panciova. Semănăturile de grâu sunt frumoase.

Oradea-Mare. Incepând din 17 Decembrie n. e frig mare, dimineața 9 grade. La caz de frigul ține timp mai îndelungat, negreșit, că va pricinui pagube simțitoare, deoarece semănăturile nu sunt acoperite cu zăpadă.

Sân-Miclăușul-Mare. Situația agricolă e acum mai favorabilă. Semănăturile cu toate că au răsărit târziu, sunt totuși frumoase.

Sătmar. După timpul umed și ploios a urmat deodată frig mare și îngheț. Lipsa de nutreț e foarte mare.

Verșeț. E frig mare, ce poate fi stricăcios pentru semănături. O zăpadă mare ar scuti semănăturile de ger.

Timișoara. Frigul mare n'a pricinuit în semănături pagube simțitoare, deoarece semănăturile sunt acoperite cu zăpadă.

Comitatul Timișului. Cercul Buziaș. Timpul e prielnic dezvoltării semănăturilor.

Cercul Timișoarei. Semănăturile n'au răsărit prea bine pretutindeni.

Cercul Deta. Semănăturile au răsărit pretutindeni bine, agricultorii au isprăvit deja cu semănatul, lipsa de nutreț e mare.

Cercul Vinga. Semănăturile au răsărit abia acum, semănăturile răsărite în lunile Octombrie-Noembrie s'au uscat, nutreț e puțin.

Cercul Ciocova. Timpul e prielnic dezvoltării semănăturilor, acestea sunt frumoase.

Cercul Biserica-Albă, grâul începe abia acum a răsări.

Făgăraș. Agricultorii din țara Oltului sunt foarte nemulțumiți cu starea semănăturilor. Situația agricolă e una din cele mai triste. Dela începutul lunii August n'a

plouat în curs de trei luni, astfel agricultorii au fost nevoiți să arunce grăunțele în pământul uscat. La începutul lunii Noiembrie a plouat câteva zile, când apoi mulți agricultori s'au grăbit să arunce semințele în pământ, în Decembrie a venit apoi frigul destul de mare și nefiind semănăturile acoperite cu zăpadă nu vor putea rezista frigului. O zăpadă mare ar produce o îmbunătățire a situației, altfel agricultorii din țara Oltului vor secera în anul viitor foarte puțin.

Recolta Americii.

Biurul central de statistică din Washington a dat publicității rezultatele recoltei din anul acesta a Statelor-Unite din America de Nord.

Conform acestor date s'a produs:

Grâu de toamnă 409,442.000 bușele (în anul trecut 492,888.000).

Grâu de primăvară 224.645.000 (42,373.000).

Porumb (cucuruz) 2.592,320.000 (2.927,416.000) bușele.

Ovăș 754,443.000 (964,904.000) bușele.

Orz 155,317.000 (178,416.000) bușele.

Secară 31,566.000 (33,374.000) bușele.

Convenția comercială cu Serbia.

Delegații monarhiei noastre și ai Serbiei în ultima ședință au desbătut din nou punctele primite, precum și acelea asupra cărora nu s'au învoit încă. Negocierile au fost amânate — din cauza sărbătorilor — până la 9 Ianuarie n. 1908.

Banca franceză. Bilete de bancă în circulațiune: 4.805,710.000 (—240.000) franci, Metal: 3.621,051.000 (+ 2,059.000) franci. Portofoliul: 1.213,661.000 (+ 36,708.000) franci.

Situația băncilor de emisiune.

Banca engleză. Bilete de bancă în circulațiune: 29,127.00 (+ 187.000) funți sterlingi. Metal 22,399.000 (—1,275.000) funți sterlingi. Portofoliul 24,884.000 (—322.000) funți sterlingi. Rezerva biletelor de bancă 21.280.000 (—1,179.000) funți sterlingi.

Anuarul Băncilor române pe 1908. (An. IX.)

Anuarul a apărut în formatul obișnuit. Conține pe lângă partea calendaristică: termenele ultime pentru administrarea dărilor și competențelor erariale, tragerile la sorti și scadențele cupoanelor dela efectele mai principale din patrie și România. Șematismul se extinde pe 180 pagini și cuprinde partea sa I: toate instituturile noastre de bani în ordine alfabetică, indicându-se la fiecare din ele: firma în toate limbile înprotocolate, anul fondării, capitalul societar, prețul acțiunilor, dividendă cupoanelor, dreptul de vot, firmarea, ziarele oficiale, revirementul anului ultim, ramii de operație și condițiunile lor; apoi numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul ultim (pe 1906) și în fine distribuirea profitului net și al cotei de binefacere. Partea II cuprinde: date asupra însoțirilor sătești sistem Raiffeisen din comitatul Sibiiului. Partea III cuprinde datele privitoare la «Solidaritatea». La finea acestei părți se află: Bilanțul-general al băncilor noastre pe 1906 în comparație cu 1905.

Pe lângă sumarul obișnuit Anuarul mai are și un sumar după sediile băncilor. Pe penultimele două pagini ale Anuarului în fine sunt înșirate: revistele noastre economice-financiare și scrierile de specialitate economică-financiară cu prețurile lor.

Prețul Anuarului elegant legat, este K. 3 și se poate comanda prin Administrația «Revistei Economice» din Sibiu.

Bursa de efecte.

În cursul săptămânei trecute situația în piața de bani, — afară de Berlin — s'a ameliorat pretutindeni. Spre sfârșitul săptămânei speculația a fost dispusă, cursurile valorilor internaționale s'au urcat, tendența a fost fermă.

Circulația în târgul efectiv e încă tot restrânsă.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 631.—
„ „ ung.	752.75
„ băncei de escompt	474.75
„ soc. căilor fer. aust. ung.	673.50
Renta ung. de aur 4 proc.	111.20
„ „ coroane 4 „	93.10
„ austr. de aur 4 „	114.75
„ „ coroane 4 „	97.—
Scrisuri fonciare „Albina“	101.—
Napoleon d'or (20 franci aur)	19.21
mărci germane, aur	23.60
Galbeni austriaci și ungurești	11.43
Bilete germane 100 mărci	118.—
„ franceze 100 franci	96.15
„ italiene 100 lire	96.20
„ române 100 lei	94.05
Ruble rusești de hârtie	2.53

Prețurile cerealelor.

În piețele din străinătate, în urma numeroaselor cereri, prețurile cerealelor s'au urcat pretutindeni. Ofertele urgente din Argentina n'au contribuit la căderea prețurilor.

În piața din Budapesta în cursul săptămânei trecute circulația a fost restrânsă. Grâu s'a vândut abia 50.000 măși m., prețurile, față de săptămâna precedentă s'au menținut. Secara și ovășul s'au eftinit cu 20 fileri de maja m. (100 kgr.). Ofertele de cucuruz au fost neînsemnate

Piața de cărbuni. În cursul săptămânei trecute lipsa de vagoane a fost iarăși foarte simțitoare. Minele de cărbuni n'au putut lifera cantitățile comandate, cu toate acestea prețurile cărbunilor nu s'au urcat, tendența în prețuri a rămas însă fermă.

Din Viena se vestește, că acolo lipsa de cărbuni e foarte mare, comercianții de cărbuni afirmă, că la caz de până Luni nu primesc cantitățile comandate, săptămâna viitoare populația Vienei va fi fără cărbuni.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 52—56 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 34—38, Senteș — Seghedin —, Zenta —, Titel 48—50 Timișoara —, Becicherecul-Mare 54—56 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. netr. (100 kgr.)	frum. 26 cor.	20 fil
„ „ „ „ „	mijl. 25 „	55 „
„ „ „ „ „	slab 24 „	75 „
Secară, „ „	dela 23.60 —	24.10
Orz, „ „	15.70 —	16.10
Cucuruz nou „ „	14.—	14.20
Ovăș „ „	16.55 —	17.40
Rapiță „ „	34.50 —	36.—

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela 144 cor.	— 145 cor.
Slănină	107 „ — 114 „
Cartofi	4.30 „ — 5.30 „

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)
(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — — fileri kilogramul.
Tineri	126—128 „ „

Redactor responsabil:

GEORGE PLEȘOIANU.

„Octoih Bogat“

ediția II-a

CU LITERE LATINE

de

George Cătană

învățător

cuprinzând întreagă rânduiala a Vecerniei, Utreniei și Liturghiei, împreună cu glasurile, podobile, sfetilele învierii, polileul, pripelele și psalmii aleși, catavasiile, troparele, condacele, irmoasele, și pricesnele tuturor sărbătorilor precum și tipicul catavasiilor de peste tot anul.

Mai departe conține cântări de morți și un adaus bogat de rugăciuni trebuincioase fiecărui creștin, — întocmite pe sa bisericilor și a tuturor cântăreților mici și mari.

Se estinde pe 310 pagini, format mare, cu un tipar frumos și curat și pe o hârtie bună și fină.

Prețurile

Legat simplu	2 Cor.	40 fil.
„ în pânză cu cruce aurită	3 „	—
„ jumătate în piele cu cruce de aur	4 „	—
„ întreg în piele căptușită, aurit foarte frumos și la margini, în cutie elegantă	7 „	—

La comande să se adauge plus 20 fil. pentru porto.
Pentru trimiterea recomandată 45. fil.

Se poate comanda la administrația „Poporul Român“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

Dela administrația „Poporul Român“
Budapesta, VII., István-út nr. 11

se poate comanda:

„Cantorul Bisericesc“

cea mai bună carte pentru cântăreții noștri, preoți și învățători.

Intocmită de GEORGE BUJIGAN, învățător.

Cel mai potrivit dar
de Crăciun bisericilor.

Cartea se estinde pe 420 pagini mari și este aprobată din partea forurilor bisericesti competente.

Prețul broșat 10 cor., legat în pânză 12 cor., legat în jum. piele 14 cor., legat în lux 16 cor. Porto poștal 82 fil.

Esemplarele se compactează aici în Budapesta la cea dintâiu legătorie de cărți și execuția lor este o adevărată artă în măiestria compactoriei.

Cine vrea să ajungă cât mai îngrabă în posesiunea cărții, numai de aici să o comande.

„Dar de Crăciun!“

TABLOUL DEPUTAȚILOR NAȚIONALIȘTI

Fotografiile foarte bine reușite ale celor 25 deputați din clubul parlamentar al naționalităților.

Mărimea tabloului 32×42.

Prețul I cor. Prețul I cor.

Pentru pachetare și trimiterea cu poșta recomandată plus 60 fil.

Tabloul se poate comanda încadrat în ramă frumoasă. Lățimea ramei 10 cm. Prețul cu porto cu tot **5 cor. 92 fil.**

Ramă foarte frumoasă pentru ori care salon cu 4 cor. mai mult.

Un tablou admirabil în ramă foarte frumoasă care reprezintă pe

Un minunat tablou care reprezintă

Mihai Viteazul

Vinerea Mare

mărimea 42X52 cm. Lățimea ramei 10 cm. Prețul 5 cor., plus 92 fil. porto.

mărimea 50X65 cm. Lățimea ramei 10 cm. Prețul 6 cor., plus 92 fil. porto.

Se poate comanda la administrația „Pop. Rom.“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

„A apărut“

Diletantul Român

Indigități și sfaturi cum să jucăm teatru

scrise în uzul societăților de diletanți, al reuniunilor de cântări cari dau reprezentațiuni teatrale, precum și al tuturor amatorilor jocului scenic

de
Iosif Velcean

învățător în Reșița.

CUPRINSUL.

1. Ce este teatrul?
2. Alegerea pieselor teatrale.
3. Regizarea pieselor teatrale.
4. Inspecționarea pieselor.
5. Suflorul.
6. Decopierea rolurilor.
7. Memorizarea.
8. Repetițiile.
9. Artă interpretării.
10. Bunul simț pe scenă.
11. Mișcarea și gesturile pe scenă.
12. Mimică și gesturi.
13. Fardarea.
14. Deghizarea.
15. Aplicarea barbei și a mustațelor.
16. Costumarea.
17. Reprezentațiunea.
18. Recenziunile teatrale.
19. Regulament de conduită.
20. Dispozițiuni contra focului.
21. Descrierea scenei.

Apendice.

Cartea cuprinde 144 pag. Mărimea 8° mic.

Cartea e înzestrată cu 56 chipuri.

Prețul broșat 1 cor. Legat în pânză cor. 1.60. Portoul poștal 10 fil.

Se poate comanda la administrația „Pop. Rom.“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

Un candidat de avocat

cu praxă

află numai decât aplicație în cancelaria subscrisului.

Dr. George Rocsin,

1-3

advocat,

Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér.

Comercianți!

Cari voesc să servească cumpărătorilor cu un calendar frumos, bun și ieftin, ceară în comisiune.

CALENDARUL

„POPORULUI ROMÂN“

dela Administrația „Poporul Român“ Budapesta, VII., István-ut 11.

Prețul 40 fileri.

Se estinde pe 208 pagini cu 100 chipuri.

Comercianții primesc 25% rabat.

O colecție: 10 cărți ilustrate

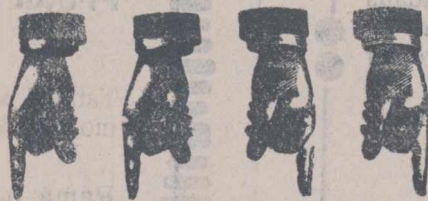
de CRĂCIUN, modele mai nouă, foarte frumoase, numai

1 coroană 20 fileri.

Zece ilustrate de ANUL

NOU tot cu acest preț.

Se poate comanda la administrația „Pop. Rom.“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

Calendarul „Minervei“

din București pe anul 1908,

se poate comanda dela Administrația „Poporul Român“, Budapesta, VII., István-ut 11.

Prețul 1 coroană 25 fileri.

Porto poștal 10 fileri.

Trei foi numai pentru 5 coroane la an!

„Poporul Român“

apare odată la săptămână,

„Foaia Ilustrată“

apare odată la săptămână,

„Cucu“

oaiu umoristică-poporală, apare de două-ori la lună

Toate trei foi împreună numai

5 coroane pe an.

Pe deasupra „Calendarul Poporului Român“ în cinste.

Atențiune!

„Foaia Ilustrată“ vă trimite numai aceluia, care trimite abonamentul înainte pe un an 1 cor. 04 fil. pe jumătate de an 52 fil. de fiecare număr.

Vanzătorii foi „Poporul Român“ să ne avizeze câte esemplare să le trimitem spre vânzare.

„Poporul Român“ cu „Foaia Ilustrată“ împreună costă

pe un an --- 3 cor. 12 fil.

„ jumătate an --- 1 „ 56 „

„ trei luni --- „ 78 „

Prețurile acestea sunt numai pentru aceia, cari abonează mai multe esemplare pe o singură adresă.

Impărțitorii foi primesc rabat cuvenit.

Cumpărați Calendarul Poporului Român pe 1908.

Cel mai frumos și bogat calendar românesc dela noi. Se estinde pe 13 coale de tipar, 208 pagini.

Cuprinsul Călindarului:

1. Cronologia anului. Cele 12 luni cu roșu. După fiecare lună o pagină curată pentru însemnări. Regentele anului. Luna. Intunecimi. Zile de repaus. 29 Februarie. Semnele cronologice. Zile schimbătoare peste an. Posturile. Deslegarea posturilor. Anotimpurile. 2. Tabela camelilor. 3. Domnitorii din Europa cu 29 chipuri. Țările și numărul locuitorilor și cu capitala fiecărei țări. 4. Consulatele din Budapesta. 5. Poșta: I. Scrisori; II. Mandate poștale; III. Pachete; IV. Telegramme. 6. Călătoria cu trenul: a) persoane; b) pachete. 7. Timbre și taxe pe tot felul de rugări, sentințe, contracte, petiții, etc. 8. Despre procese: Un articol în 10 capitole, foarte interesant și folositor pentru oameni dela sate. — Partea literară: 9. Norocul celor trei fete. 10. Câți jidani sunt pe lume? 11. Blăstămul soției (poezie). 12. Ius și paserile. 13. Blăstămul de mamă (poezie). 14. Obiceiuri rele. 15. Vrăjitoarea. 16. Cucul și domnișorul. 17. Români. 18. La botez (poezie). 19. De când sunt judecătorii? 20. Telegrafia. 21. Trai la stână. 22. Ciudățeni la animale. 23. Scrisoarea orbilor. 24. Purecele. 25. Graba strică treaba. 26. Analfabetii. 28. Emigrarea. 29. Răscoala țărănească. 20. Cojocarii Sfântului Ilie. 31. Lupta pentru drepturile noastre. 32. Ră-

vașul anului cu toate întâmplările mai însemnate din lume. 36. Ce e românesc în Budapesta? 35. Razele Röntgen. 36. Baia de cărbuni. 37. Sfaturi economice. 38. Glume presărate în tot textul Calendarului și anunțuri.

Dintre ilustrații amintim: Casa deputaților (Reichsrath) din Viena. — Deputații români din parlamentul austriac. — Dr. Vasile Lucaciu. — Vichentie Babeșiu. — Deputații țărani din parlamentul austriac. — Casele fundațiunii Gozdsu din Budapesta. — Capela gr.-or. română din Budapesta. — Conducătorii comunității bisericești gr.-or. rom. din Budapesta. — Redactorii ziarului „Lupta“ și „Poporul Român“. — Reuniunea meseriașilor români din Budapesta. — Personalul tipografiei „Poporul Român“. — Sala de zefărie a tipogr. „Poporul Român“. — Departamentul mașinelor de tipar a tipogr. „Poporul Român“. — Boboteaza în București. — Biserica țărului Alexandru II din St.-Petersburg. — „Vatra luminoasă“ din București. — Palatul regal din Buda. — Sala mieă de dans. — Odaia de dormit a regelui și alte multe chipuri

100 la număr.

Invăliitoarea Calendarului și de astă dată se prezintă în formă de tot modernă, tipărită în 3 culori.

Un exemplar costă 40 fileri, iar porto poștal 10 fileri. Cei ce comandă cel puțin 15 exemplare, primesc 15 procente rabat, adică 15 exemplare costă 5 cor. 10 fil., 25 exemplare costă 8 cor. 50 fil., 50 exempl. costă 17 cor. și așa mai departe. Dela 15 exempl. în sus plătim noi și portpostal. Cei ce comandă mai puțin de 15 exempl., plătesc 10 fileri pentru fiecare exempl. Comercianții primesc 25 procente.

Comandele să se adreseze la

„Poporul Român“ Budapesta, VII., István-ut 11.

Dar de Crăciun pentru copii

Biblioteca copiilor, volum cu povești, foarte luxos ilustrate.

Au apărut până acum:		De toate pentru copilașii noștri, ilustrat, cartonat	
Robinson Crusoe	Lei 1-50		Lei 3-—
Fetița cu bonetul roșiu	„ 1-50	Robinson după Foë, bogat ilustrat, traducere de R. Rosetti, cartonat	„ 3-—
Basme alese	„ 1-50	Idem fără ilustrație, cartonat	„ 1-50
Din lumea copiilor	„ 1-50	Din Una mie și una nopți cartonat	„ 3-—
Jucăriile lui Titi și ale Mimi	„ 1-50	Copiii la țară, o poveste veselă. Un volum mare, foarte bogat ilustrat (nou), cartonat	„ 3-—
Bunădimineața lui Moș Ajun	„ 1-50	Florini Al.: Povești populare, cartonat	„ 2-—
Animalele domestice, cu ilustrațiuni și verșuri, foile gros cartonate indestructibile	„ 2-—	Iosif Sf.: A fost odată, cartonat	„ 1-50
ABC, învățăm să citim (nou)	„ 1-50	Smara: Corbul cu pene de aur, povești, ilustrat, cartonat	„ 2-50
Învăț să socotești, dacă vrei să nu greșești. Carte cu ilustrațiuni instructive de calcul, cartonat	„ 2-50	Speranția Th.: Pentru toți copiii, frumos ilustrat, cartonat	„ 2-50
Povestea celor doi sbârliți, cartonat	„ 1-50		
A fost odată...! Povești alese. Un volum mare cu ilustrații (nou), cartonat	„ 2-50		

Biblioteca copiilor (ediția „Luceafărului“ Sibiu):

Volumul I	Cor. 1-60
„ II	„ 1-60
„ III	„ 2-—

Se poate comanda la administrația „Poporul Român“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.